

Republika slaví 100 let. PBS o sto let více: technologicky vyspělá a pokroková byla ve svých začátcích a zůstává dodnes

26. ŘÍJNA 2018

První brněnská strojírna (PBS) je jednou z nejstarších strojíren v Evropě s historií delší, než má třeba Siemens, General Electric či pražská ČKD. Ačkoli v uplynulých dvou staletích prošla spoustou rozmanitých změn, dodnes je její značka spojována s pověstí stabilní, kvalitní a inovativní strojírenské firmy.

Jedna z prvních strojíren kontinentální Evropy...

Strojírnu založil v roce 1814 Johann Reiff. Zprvu se zabýval výhradně textilní výrobou. Ta byla však krátce poté zasažena krizí a přivedla továrnu do velkých problémů. Všechny textilní podniky v okolí měly ale zájem přesně o takové stroje, které Reiff vyráběl. Skončil proto s neefektivním zpracováním vlny a začal se naplno věnovat strojařině. Hlavním výrobním programem se postupně stala stavba parních strojů, kotlů a turbín.

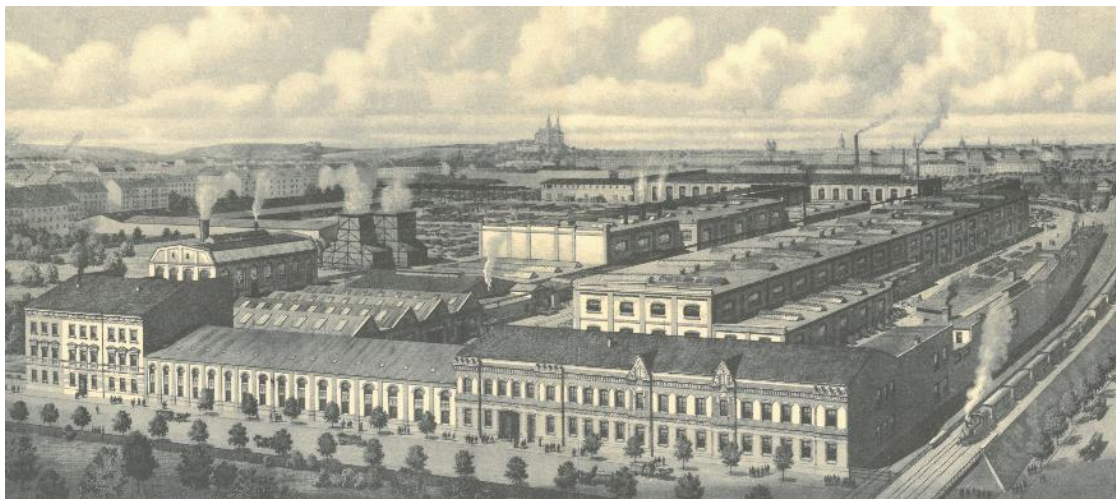

Obr.: Deset let po svém vzniku strojírna vyvinula vlastní parní stroj.

Jeho model je vystaven v Technickém muzeu v Brně. Ve stejném roce pak továrna vyrobila první parní kotel.

To vše stihla První brněnská strojírna ještě před tím, než vznikl v Berlíně Siemens (1847), ve Švédsku Asea – dnes ABB (1883) – či v New Yorku General Electric (1892). Stejně tak v té době neexistovala plzeňská Škoda (vznikla v roce 1859) ani pražská ČKD (1871).

Na přelomu 19. a 20. století pak proběhla fúze s další významnou brněnskou strojírnou - slévárnou Friedrich Wannieck & Co., čímž se z První brněnské strojírny stal jeden z největších průmyslových podniků Rakouska-Uherska. Firma, lidově zvaná Vaňkovka, se stala nejvýznamnějším pobočným závodem První brněnské strojírny. Vyráběly se zde především parní turbíny, o které byl takový zájem, že se strojírna stala jejich největším výrobcem v celém Československu.

Obr.: Brněnská „Vaňkovka“ v roce 1921

I díky PBS se stal průmysl motorem růstu rakouské monarchie

Průmyslové podniky na území dnešního Česka tvořily v různých odvětvích 60–90 procent kapacity veškerého průmyslu habsburské říše, jak uvádí Petr Prokš z historického ústavu Akademie věd ČR. České země historicky patřily mezi průmyslově nejvyspělejší oblasti celé kontinentální Evropy.

Na přelomu století byla PBS největším rakouským výrobcem parních kotlů a parních strojů. Později se stala největším výrobcem parních turbín. Své výrobky dodávala především do potravinářství, chemického průmyslu a do energetiky. Pro výrobu některých výrobků, například turbín typu Parsons, koupila firma licenci. Záhy však – třeba právě v případě turbín – přišla PBS s vlastními řešeními, které umožnily zvýšit výkon a účinnost.

„Již od počátku své existence měla strojírna jedinečný kapitál. A tím byli talentovaní a nadšení lidé, kteří pro ni pracovali. Dokázali propojit dobrý obchodní záměr s unikátním technickým řešením, a to pak nadále vylepšovat z hlediska kvality, spolehlivosti i výkonnostních parametrů“, říká Miloslav Kafka, výkonný ředitel PBS GROUP, a.s.

ČSR patřila mezi průmyslově nejvyspělejší země

Rozvinutý průmysl tvořil důležitou součást ekonomiky země. Nově vzniklé Československo se po první světové válce mohlo rychle rozvíjet a růst právě díky dobře nastavené ekonomice, ve které i nadále hrála průmyslová výroba a strojírenství důležitou roli. Ve 20. letech bylo Československo podle profesora Richarda Hindlse z Vysoké školy ekonomické v Praze devátou průmyslově nejvyspělejší zemí světa. Výrobky značky PBS nacházely uplatnění nejen na domácím trhu, ale jejich kvalitu a spolehlivost oceňovali i četní zákazníci v zahraničí.

Během druhé světové války si PBS zachovala tradiční výrobní sortiment a na ten navázala i coby národní podnik. Základem výrobního programu byly vícestupňové turbíny, které našly uplatnění mimo jiné i při výstavbě tranzitního plynovodu. Průmyslové kotle firma dodávala na domácí trh, ale patřily i k důležitým exportním artiklům. Nový závod postavený na zelené louce ve Velké Bíteši v roce 1950 se zpočátku zaměřil na výrobu armatur a turbodmychadel, ale postupně svůj sortiment výrazně rozšiřoval o další unikátní strojírenské výrobky.

Úspěšný vstup do oboru letectví

V 70. letech pak továrna vstoupila i do oblasti letectví, když vyvinula a začala vyrábět pomocnou energetickou jednotku (APU) pro letoun Aero L-39 Albatros. Tu ostatně dodává i do nových letounů L-39 NG, které Aero Vodochody oficiálně představilo v září tohoto roku.

„Dnes představuje vývoj, testování a výroba zařízení pro letecký průmysl nejdůležitější část naší produkce. Začali jsme s pomocnými energetickými jednotkami a klimatizacemi pro letouny a vrtulníky, později jsme přidali proudové, turbovrtulové a turbodíselové motory rovněž vlastní konstrukce. Kromě vlastního vývoje a zkušebny disponujeme i širokým výrobním zázemím strojírnou a slévárnou, které nám poskytuje značnou soběstačnost,“ vysvětluje M. Kafka. V letošním roce se firmě dokonce podařilo představit s odstupem pouhých několika měsíců hned dva nové proudové motory.

Obr.: Testování turbovrtulového motoru TJ 1P100 ve zkušebně letecké divize PBS

Současnost PBS

Skupinu PBS GROUP a.s. dnes tvoří tři výrobní společnosti: PBS Velká Bíteš, a.s. vyrábí zejména turbínové vysokootáčkové stroje pro letectví, energetiku či dopravní průmysl a je také specialistou v oboru přesného lití a přesného strojírenství. PBS Energo, a.s. se zaměřuje na vývoj, výrobu, dodávky a servis parních a expanzních turbín. PBS Brno (První brněnská strojírna, a.s.) působí jako komplexní dodavatel energetických zařízení se zaměřením na průmyslové kotle. Celá skupina zaměstnává zhruba 800 lidí a více než 75 procent své produkce exportuje prakticky do celého světa.

" Jsme hrdí na to, že můžeme navázat na tak bohatou a úspěšnou historii a obzvláště nás těší skutečnost, že naše firma nadále ctí tradiční hodnoty, které byly spojeny s jejím jménem již od svého počátku. I dnes jsou to právě naši zaměstnanci, kteří firmu dále rozvíjejí, přicházejí s novými nápady a inovacemi, které pomáhají zvyšovat kvalitu i parametry naší produkce, ale také maximálně zohledňují současné potřeby a individuální očekávání našich zákazníků," doplňuje M. Kafka.

O PBS GROUP, a.s.

Společnost PBS GROUP zastřešuje jednu z nejdéle působících strojírenských značek na světovém trhu – První brněnskou strojírnou. Ta je synonymem inovací a kvality již více než 200 let. Více informací najdete na našem webu www.pbs.cz.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Kontakty:

PBS GROUP, a.s.

Andrea Bartoňová

Ředitelka marketingu a komunikace

E: bartonova@pbs-group.cz

T: +420 737 276 910